

Роман МИКИТЕЙ

здобувач вищої освіти 1 курсу ОС «Бакалавр»
спеціальності 201«Агрономія»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент Ірина МУШЕНИК

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський

СТВОРЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, зростання рівня володіння комп'ютерною технікою суб'єктів освітнього процесу, відкритість освітніх систем, популярність електронних освітніх ресурсів та віртуалізація навчальної діяльності, потреба в інформаційній взаємодії й контактах соціального партнерства, перехід до нової, активної форми фіксації процесу та результатів навчально-виховної діяльності актуалізували проблему формування й розвитку інформаційно-освітнього середовища закладу освіти [1].

Сьогодні ключовою позицією в освіті стає не сам факт передачі знань від викладача до студента, а формування такої системи їхньої взаємодії, при якій можливо як створення нових знань, так і формування нових технологій їхнього практичного застосування [2].

Головним досягненням нинішнього етапу інформатизації загальної середньої освіти є впровадження дистанційної форми навчання як системи засобів відкритого доступу до інформаційних ресурсів, самостійної роботи учасників навчального процесу та їх інтенсивного спілкування. Інформаційний освітній простір стає новою організаційно-педагогічною системою функціонування загальноосвітнього навчального закладу з можливостями відкритого й віддаленого доступу до навчальних ресурсів, інноваційної професійної діяльності педагогічних колективів, постійного моніторингу здобутих учнями знань, набутих умінь і навичок та інтерактивної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.

Вивчення організаційно-педагогічних і дидактико-психологічних аспектів дистанційного навчання на початковому етапі інформатизації освітньої діяльності виявляє як позитиви, так і негативи. У формуванні інформаційного освітнього простору увага зосереджена на масовому оволодінні вчителями професійно-технічних навчальних закладів проектними сайт-технологіями та залучення до їх розроблення всіх можливих педагогічних ресурсів, що розглядаємо як помилкову позицію. Інформаційний освітній простір є об'єктом і предметом теорій систем, синергії і кластеризації, на засадах яких головним проектним завданням педагогічних колективів є конструювання електронних програмно-педагогічних засобів на основі модульно-компетентнісного, мета предметного та суб'єктно-діяльнісного підходів.

У той же час інформаційний освітній простір – це не простий набір сайтів навчальних закладів, на яких розміщено навчальну інформацію, і не хмарні інформаційні ресурси окремих педагогів. На жаль, останнім часом адміністрації навчальних закладів за підтримки регіональних і міських навчально-методичних центрів зосередили увагу на масовому оволодінні вчителями проектними сайт-технологій, залучаючи до цього всі можливі педагогічні ресурси. Вважаємо це помилковою позицією, оскільки у становленні національного освітнього простору такий спрощений підхід недопустимий. Розбудова інформаційного середовища потребує науково обґрунтованого інноваційного розвитку на засадах єдності системної, синергетичної і кластерної стратегій, переходу від декларативної до реальної реалізації модульно-компетентнісного, мета предметного та суб'єктно-діяльнісного підходів. Очевидно, що ніякі сайт-технології не здатні вирішити такі складні багатофункціональні завдання. Розв'язання сформульованої проблеми перебуває у площині запровадження цілісної програми спільної проектної діяльності спеціалістів педагогічної галузі та програмної інженерії. Як вітчизняні, так і зарубіжні науковці вказують, що однією з необхідних умов подальшого розвитку й модернізації освіти на сучасному етапі є формування єдиного інформаційного освітнього простору з обов'язковим забезпеченням інтеграції всіх інформаційних освітніх ресурсів.

Головним досягненням дистанційної освіти є встановлення більш високого рівня комунікації між учителем і учнем порівняно з традиційним, обмеженим класно-урочним спілкуванням. Виходячи з цього, у деяких публікаціях висловлюється думка про абсолютну роль лідера цієї форми навчання у становленні й розвитку інформаційної освітньої системи суспільства. Але більш глибоке вивчення організаційно-педагогічних і дидактико-психологічних аспектів навіть на початковому етапі інформатизації освітньої діяльності виявляє водночас із позитивами (відкритість і віддалений доступ, інтерактивність, різноманітність форматів навчальної інформації) цілу низку негативів та ризиків (знеособлений навчально-методичний ресурс, послаблення соціальних зв'язків, опосередкована взаємодія вчителя й учня, зменшення виховного впливу) [1].

Якщо перелічені недоліки є слабо відчутними в системі вищої освіти, то для загальноосвітніх навчальних закладів це є суттєвим недопустимим негативом. У системі середньої освіти у вчителя залишається провідна роль у навчально-виховному процесі, а створений в електронному форматі інформаційний освітній ресурс може бути лише ефективним дидактичним додатком до традиційно побудованого навчального процесу. Головною функцією такого додатку є організація позаурочного онлайн-спілкування як учителя з учнями, так і учнів, а також забезпечення віддаленого доступу до загальних і профільно орієнтованих освітніх ресурсів. Саме за таких умов спілкування й роботи в інформаційному освітньому середовищі суб'єктів навчального процесу виникають відчуття віртуального перебування в інформаційному освітньому просторі [2].

Таким чином, лише за дотримання принципів системного підходу інформаційний освітній простір може стати якісно новим утворенням, створеним спільними зусиллями спеціально підготовлених людей: педагогів, психологів, дизайнерів, спеціалістів програмної інженерії у форматах інформаційних освітніх середовищ загальноосвітніх навчальних закладів, електронних бібліотек навчальної літератури, не виключаючи і стихійно розповсюдженої множини приватних сайтів окремих педагогів.

Однак наявність інформаційних освітніх середовищ, електронних бібліотечних ресурсів і персональних сайтів освітніх послуг автоматично не перетворюють їх в інформаційний освітній простір. Для їх інтеграції в цілісну організаційно-педагогічну структуру, крім системного підходу, інформаційному освітньому простору мають бути притаманні ефекти синергії та кластерна взаємозалежність, співпраця і взаємодія суб'єктів освітньої діяльності в колі спільного цілепокладання.

Список використаних джерел

1. Єфремова Г. Л. Інноваційні Технології в Сучасному Освітньому Просторі. Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. Суми. 2021 р. С. 12–14.
2. Прокопова О. П., Мушеник І. М. Застосування інноваційних технологій у навчальному процесі закладу вищої освіти: теоретичний аспект. Наукові інновації та передові технології. Серія «Педагогіка»: 2022. № 2(4) 2022. С. 355–368.

Степан РОКІЩУК

здобувач вищої освіти 1 курсу ОС «Бакалавр»
спеціальності 101 «Екологія»

Науковий керівник:

канд. фіз-мат. наук, доцент Сергій СЛОБОДЯН

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський

ІНФОРМАЦІЙНА ОСВІТА ЯК ЗАСІБ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

Інформаційна освіта – процес, що використовує сукупність засобів і методів збору, обробки, зберігання та передачі даних для отримання інформації нової якості про стан об'єкту, процесу або явища.

Викладачі вищих навчальних закладів повинні включати формувальну освіту у свій професійний розвиток, оскільки це потребує як передачі знань, так і використання інформації та технологій. Викладачі повинні володіти здатністю ефективно досліджувати, перевіряти, вибирати та використовувати інформацію з різних джерел. Це передбачає знання в управлінні інформаційними ресурсами, такими як веб-матеріали, бібліотечні бази даних та інші форми інформації. Педагоги повинні мати знання сучасних технологій, які можуть допомогти їм у їхній роботі як у аудиторії, так і онлайн. Для цього можна використовувати